

Nội dung bài viết

1. [Soạn Ngữ văn lớp 6 Bài: Thực hành tiếng Việt trang 41, 42 \(Cánh Diều\)](#)

Soạn Ngữ văn lớp 6 Bài: Thực hành tiếng Việt trang 41, 42 (Cánh Diều)

Câu 1 trang 41 SGK Ngữ văn 6 Tập 1:

Tìm từ láy trong những câu thơ dưới đây. Chỉ ra nghĩa và tác dụng của chúng đối với việc thể hiện nội dung mà tác giả muốn biểu đạt.

a)

Bàn tay mang phép nhiệm màu

Chắt chiu từ những dãi dàu dấy thôi

(Bình Nguyên)

b)

Nghẹn ngào thương mẹ nhiều hơn...

Rưng rưng từ chuyện giản đơn thường ngày.

(Đình Nam Khương)

Trả lời:

Từ láy trong những câu thơ:

a)

- *Chắt chiu*: Dành dụm cẩn thận, từng tí một.

- *Dãi dàu*: chịu đựng lâu ngày tác động của nắng mưa, sương gió và những nỗi gian khổ, vất vả.

→ Tác dụng: Nhấn mạnh, làm rõ sự lam lũ, khổ cực của người mẹ để tạo ra những phép nhiệm màu đem đến một cuộc sống tốt đẹp cho đứa con của mình.

b)

- *Nghẹn ngào*: xúc động không nói thành lời.

- *Rưng rưng*: chỉ nước mắt ứa ra đọng đầy ở tròng mắt nhưng chưa chảy xuống thành giọt.

→ Tác dụng: Bày tỏ sự xúc động từ sâu kín trong lòng tác giả khi chứng kiến những hành động, công việc chất chứa tình yêu thương của mẹ dành cho mình.

Câu 2 trang 41 SGK Ngữ văn 6 Tập 1:

Tim ẩn dụ trong những câu thơ dưới đây. Nêu tác dụng của các ẩn dụ đó đối với việc miêu tả sự vật và biểu cảm

Vẫn bàn tay mẹ dịu dàng

À ơi này cái trăng vàng ngủ ngon

À ơi này cái trăng tròn

À ơi này cái trăng còn nằm nôi...

[...]

À ơi này cái Mặt Trời bé con...

(Bình Nguyên)

Trả lời:

Ẩn dụ *cái trăng vàng*, *cái trăng tròn*, *cái trăng*, *Mặt Trời bé con* để gọi tên thay cho đứa con bé bỏng của người mẹ.

→ Tác dụng: Đó là những hình ảnh thiên nhiên vĩ đại, duy nhất. Qua đó bày tỏ tình cảm yêu thương to lớn, dạt dào của người mẹ dành cho người con – điếu quý giá nhất trên đời của mẹ.

Câu 3 trang 42 SGK Ngữ văn 6 Tập 1:

Trong cụm từ và các tục ngữ (in đậm) dưới đây, biện pháp ẩn dụ được xây dựng trên cơ sở so sánh ngầm giữa những sự vật, sự việc nào?

a)

Ru cho cái khuyết tròn đây

Cái thương cái nhớ nặng ngày xa nhau.

(Bình Nguyên)

b) *Ăn quả nhớ kẻ trồng cây*

(Tục ngữ)

c) *Gần mực thì đen, gần đèn thì sáng*

(Tục ngữ)

Trả lời:

a) *Cái khuyết tròn đây:*

- *Cái khuyết* là cái không đầy đủ → Đứa bé còn nhỏ, chưa phát triển đầy đủ.

- *Cái khuyết tròn đây:* Hình ảnh đứa bé phát triển, bụ bẫm, đáng yêu.

⇒ Tình yêu lớn lao, hi vọng con sẽ lớn khôn, khỏe mạnh.

b) *Ăn quả nhớ kẻ trồng cây*

- *Ăn quả:* Hành động thưởng thức trái ngọt sau một khoảng thời gian trờng trọt → Hưởng thụ thành quả có sẵn.

- *Kẻ trồng cây:* Những người trờng trọt, chăm sóc để cây phát triển → Những người bỏ công sức, mồ hôi nước mắt để đem lại những thành quả đó.

⇒ Khi được hưởng một thành quả nào đó, cần phải biết ơn những người đã tạo ra nó, từ đó mà trân trọng thành quả mà mình được hưởng.

c) *Gần mực thì đen, gần đèn thì sáng*

- *Mực:* mực tàu dùng để viết bằng bút lông, nếu bất cẩn thì sẽ dây mực ra người, bị lem nhem, xấu xí.

- *Đen:* những đi ầu không tốt, tối tăm, tiêu cực

→ *Gần mực thì đen:* ở trong một môi trường không tốt, với những con người có lối sống không lành mạnh thì dễ bị tác động theo chi ầu hướng tiêu cực

- *Đèn:* vật phát ánh sáng soi rọi mọi thứ.

- *Sáng:* những đi ầu tốt đẹp, sáng rục, tích cực.

→ **Gân dèn thì sáng**: ở trong một môi trường ành mạnh với những cá nhân có nhân cách và phẩm chất tốt đẹp, con người sẽ dễ dàng chịu những tác động tốt để từ đó phát triển và hoàn thiện bản thân.

⇒ Điều đó chứng tỏ tầm quan trọng của môi trường sống tác động lên mỗi con người, ở trong một môi trường tốt đẹp thì ta sẽ có điều kiện để phát triển bản thân, trong khi ở trong một môi trường không lành mạnh thì dễ bị biến đổi theo chiều hướng xấu. Câu tục ngữ muốn khuyên chúng ta nên tránh xa những điều xấu và xây dựng một môi trường sống lành mạnh.

Câu 4 trang 42 SGK Ngữ văn 6 Tập 1:

Viết một đoạn văn ngắn (khoảng 4 – 5 dòng) về chủ đề tình cảm gia đình, trong đó sử dụng ít nhất một ẩn dụ.

Trả lời:

Mẹ luôn là người dạy dỗ tôi, nhắc nhở tôi những điều hay qua những câu chuyện mẹ kể. Những câu chuyện cổ tích hằng đêm mà mẹ kể mang đến một thế giới kì ảo trong tôi. Những bài học trong đó là tia sáng chỉ lối tôi trên con đường đời. Đó là nơi mà những người nghèo, hiền lành đấu tranh giành lại những gì tốt đẹp cho mình. Còn kẻ ác sẽ bị trừng phạt một cách thích đáng.